

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

ER-03 (HU)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum (Gödöllői-dombság)

magterület: 44.5 ha; védőzóna: 111.0 ha; összes terület: 155.5 ha

magterület hrsz és erdőrészlet: Gödöllő 0215/1 a-ból 50A, 51C, 51NY, 53A, 54A, 54B, 54C, 54NY, 56B - a DINPI 2009-ben ettől eltérő javaslatot terjesztett elő, a Piliserdő-vel való egyeztetés után

védőzóna hrsz és erdőrészlet: Gödöllő 0215/1 a-ból 48D, 48NY, 49A, 50B, 50NY, 50VF, 52B, 52NY, 53B, 53NY, 55A, 55C, 55NY, 56A, 56NY1, 56NY2, 57A, 57B, 57C, 57D, 57NY, 58A, 58B, 59B, 59C, 59NY1, 59NY2 - a DINPI 2009-ben ettől eltérő javaslatot terjesztett elő

14/2000. (VI. 26.) KöM rendelet a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén lévő egyes védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról

Északi-középhegység

Pilisi Parkerdő Zrt.

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Eseménykövetés (EK)

Történet

2017

Egy SZIE Vadgazda terepgyakorlat keretében hallgatók bejárták a területet: a bekerített terület vadmentes, a cserje- és újulati szint regenerálódik; a kerítés ép, de egyes szakaszokon kisebb rádőlések vannak a Hatvanas-oldal, Panoráma-út felőli részen; szarvasok beugrási nyomai (behajló kerítés, kerítés melletti nyomok) láthatók; idei szarvas agancsverés nyomokat, továbbá szarvas és vaddisznó hulladékot találtunk; a cserje- és újulati szint nem rágott, a lehullott makkot nem szedte fel vad, a dagonyázó helyek szárazak, ill. régebb óta használaton kívül vannak; több kotorékot és friss borz csapást, latrina/ürüléket is találtak a területen. A kerítés továbbra is jól betölti tervezett vadkizáró funkcióját (de kis mértékben "átjárható"), kisebb karbantartás szükséges.

2016

A jégtörés mértékét és mintázatát a fekvő holtfa újrafelmérésével dokumentáltuk, amellyel együtt elvégeztük az újulati és cserjeszint újrafelmérését is. E szerint az összes holtfa mennyisége 278 MVP átlagában **53 m³/ha**. Ebből a jégtörés átlagosan 12 m³/ha új holtfát hozott létre, amelynek szórása nagy és mintázata igen változatos. ... *Horváth Ferenc*

A **2014 decemberi rendkívüli ónos eső** a magterület északi kitettségű és magasabb részein kisebb mértékű bolygatást (jégtörést) okozott ... *Horváth Ferenc*

2011 ALAPFELMÉRÉS

A Pilisi Parkerdő és a DINPI által közösen javasolt, módosított magterületre elkészült az egységes alapfelmérés (FAÁSZ, ÚJCS, ANÖV). A vadkizáró kerítés már áll, de a (fokozatos) vadmentesítés csak később fejeződik be. ... *Horváth Ferenc*

Az adatlapok az ER Archívumban találhatóak, az adatokat bevittük az ER HTV központi adatbázisba. Előzetes erdőszerkezeti eredmények:

záródás	75%
nagyobb lécek (L23, LX) aránya	50%
állomány-magasság	19,4 m
sűrűség (N)	677 törzs/ha
körlapösszeg (G)	30,1 m ² /ha
álló holtfák és csonkok sűrűsége	93 holtfa/ha
fekvő holtfa mennyisége	39,9 m ³ /ha

Elegyarányok: kocsánytalan tölgy 38%, csertölgy 15%, molyhos tölgy 15%, kislevelű hárs 14%, mezei juhar 10%, virágos kőris 4%, gyertyán 2%, egybibés galagonya 1%, egyéb A magterület állományának előzetes értékelését 303 mintavétel alapján készítettük el. A mintavételi pontok egy kisebb része a védőzónához tartozik. ... *Horváth Ferenc*

2010-2011

A Valkói Erdészeti megépíti az erdőtömböt két részre elkülönítő vadkerítést (a vadlétszám szabályozása érdekében), ezen belül az újratervezett magterületet is magába foglaló vadkizáró kerítést. A vad kizárása fokozatosan történik (még 2015

januárjában is él benn vaddisznó és szarvas). ... *Horváth Ferenc*

2009

A kezelési terv részeként elkészült a terület élőhelytérképe, korábban pedig egy részletes erdőtörténeti tanulmány (Biró 2003). Az erdőkép főként az évszázadokon át tartó erdei legeltetés, majd a vadászati érdekeknek alárendelt erdőgazdálkodás következménye. 100 évesnél idősebb erdők már szinte csak a rezervátum területén maradtak fenn. Az idősebb, természetes erdőtársulások (elsősorban a reliktum "*gyertyán elegyes mezei juharos - tölgyes*" és a "*kislevelű hársas - tölgyes*") védelme érdekében a DINPI - az erdőgazdálkodóval egyeztetve - javaslatot tett a minisztérium felé a magterület kibővítésére és a védőzóna kedvezőbb kialakítására (Csáky 2009).

1999

"Rontott, típusokba be nem sorolható, degradált, helyenként ligetes, másutt fiatalos erdőállományok a jellemzőek. A vadállomány rendkívül nagy (a Gödöllői-dombság erdőtömbje leginkább "vadaskertként" funkcionál), ezért felújulási folyamatok gyakorlatilag nincsenek." ... *Horváth és Bölöni (2002) Az ER-ok kutatásszempontrú besorolása és rövid jellemzése 1999-ben*

Besorolás 99: Eseménykövetés (EK)

Fő eredmények

Neumann Szilvia (2019): Az újulati és cserjeszint átalakulása vadkizárást követően a Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátumban. Kézirat, Diplomamunka, ELTE TTK, Budapest

Horváth F., Vida A., Bajomi B. (2016): A 2014 decemberi jégtörés mértékének becslése...; Jelentés; Kézirat, Vácrátót

Csáky Péter: A Nagy Istrázsa-hegy hosszú távú fenntartási terve; Javaslat a magterület és védőzóna.... Kézirat, Vácrátót 2009

Biró Marianna (2003): A Gödöllői-dombság Tájvédelmi Körzet erdő- és tájhasználat-története a 18. századtól napjainkig [kutatási jelentés]. Kézirat, Vácrátót

Válogatott fényképek

A 2014 decemberi jégtörés eredménye sarangolt tűzifába rakva a Valkói Erdészetnél (erdőrezervátumon kívül)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

2016

[VALKOI_ERDESZET_NEM_ER_DSCN1341.JPG](#)

Korábban rendszeresen visszarágott, majd regenerálódó mezei juhar fácska

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (ÖK ÖBI)

2016

[RAGOTT_REGENERALODOTT_MJ_DSCN0693.JPG](#)

Kotorék egy régi szekérút oldalában (MVP J-17)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (ÖK ÖBI)

2016

[J-17_kotorek_DSCN0975.JPG](#)

Ligetes mezei juharos-tölgyes kora tavasszal a magterületen

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (ÖK ÖBI)

2016

[ER-03-1_MEZEI_JUHAROS_DSCN1291.JPG](#)

Nagy Istrázsa-hegy ER (MVP O-17) - öreg molyhos tölgy jégtöréskor leszakadt koronaágakkal

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

2016

[O-17_DSCN0712.JPG](#)

Nagy Istrázsa-hegy ER - az molyhos tölgyet itt nem érte jégtörés (MVP K-18)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (ÖK ÖBI)

2016

[K-18_MoT_DSCN0961.JPG](#)

Nagy Istrázsa-hegy ER lejtősztyepréttel mozaikoló molyhos tölgyes (MVP K-18)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (ÖK ÖBI)

2016

[K-18_DSCN0960.JPG](#)

Válogatott publikációk

Összes publikáció

2023	Szegleti, Zsófia, Ákos Vig, Adrienne Ortmann-Ajkai, Gábor Szabó, Zita Zimmermann, Ferenc Horváth (2023): Repeated stand structure inventory dataset in long abandoned deciduous forest reserves in Hungary. Data in Brief 47, 108929
2016	Horváth Ferenc és Bajomi Bálint (szerk., 2016): Erdőrezervátumok a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területén. Cincér különszám, 13 old.
2002	Horváth F. és Bölöni J. [összeállította] (2002): Az erdőrezervátumok kutatásszempontrú besorolása és rövid jellemzése 1999-ben. In: Horváth és Borhidi [szerk.]: A hazai erdőrezervátum-kutatás célja, stratégiája és módszerei, TermészetBÚVÁR Kiadó, Bp, 276-287.
-

Válogatott kéziratok

Összes kézirat

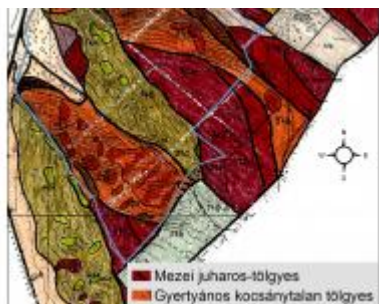
2023	Szegleti Zsófia (2023): Természetes öreg erdők erdődinamikai értékelése a klimatikus kitettség szempontjából. Doktori (PhD) értekezés, MATE Környezettudományi Doktori Iskola. 113 old.
2020	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (2020) Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi szakmai tevékenységéről. DINPI, Budapest, 150 old.
-

2019	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (2019) A HUDI20023 Gödöllői-dombság kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve. DINPI, Budapest 126 old.
2019	Neumann Szilvia, Katona Krisztián és Horváth Ferenc (2019): Összefoglaló a 2018. október 12-i Valkői vadgazda terepgyakorlatról. Kézirat, MTA ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót, 5 old.
2019	Szénási Valentin (2019): A Nagy Istrázsa-hegy újkori történetének kérdéseiről. Kézirat - emlékeztető, 2019.04.19, Vácrátót, 3 oldal
2019	Csépányi Péter és Csór Attila (2019): A Nagy Istrázsa-hegy újkori történetének kérdéseiről. Kézirat - e-mail, 2019.05.05, Vácrátót, 4 oldal
2019	Neumann Szilvia (2019): Az újulati és cserjeszint átalakulása vadkizárást követően a Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátumban. Kézirat, Diplomamunka, ELTE TTK, Budapest
2019	Horváth Ferenc, Neumann Szilvia és Gyurina Tamás 2019: Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum bejárás: akácinváziós nyomás és az aktuális vadhelyzet. Jegyzőkönyv, MTA ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót
2019	Neumann Szilvia és Horváth Ferenc (2019): A Nagy Istrázsa-hegy erdő- és tájhasználat történetének áttekintése. Kézirat, MTA ÖK, Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót, 5 oldal
2018	Horváth Ferenc, Bíró Attila, Csicsek Gábor, Demeter László, Lipka Borbála, Neumann Szilvia, Papp Mónika, Szabó Gábor, Szegleti Zsófia, Vigh Ákos és Zimmermann Zita (2018): A Nagy Istrázsa-hegy (03) Erdőrezervátum újulati és cserjeszint felmérése 2018, adatlapok. Kézirat, Vácrátót, ER Archívum (2018/D-001)
2017	Horváth Ferenc és Katona Krisztián (2017): Összefoglalás a 2017. október 13-i "Vadgazda terepgyakorlat" tanulságairól. Kézirat, MTA ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót, 7 old.
2016	Horváth Ferenc, Vida Alexandra, Bajomi Bálint (2016): A 2014 decemberi jégtörés mértékének becslése és értékelése erdőrezervátumokban és egy szakmai ismeretterjesztő kiadvány összeállítása; Jelentés; Kézirat, Vácrátót
2016	Horváth Ferenc, Gyarmati-Horváth Norbert, Judák Tamás, Mázsa Katalin, Szabó Gábor, Szegleti Zsófia, Vida Alexandra, Vigh Ákos és Zimmermann Zita (2016): A Nagy Istrázsa-hegy (03) Erdőrezervátum fekvő holtfa, valamint újulati-és cserjeszint felmérése 2016, adatlapok
2013	Horváth F, Mázsa K, Ádám R, Judák T, Szabó G, Zimmermann Z: A Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum, (ER-03) faállomány-szerkezet felmérés adatlapjai. Kézirat, Vácrátót, 2013. ER Archívum (2013/D-007/1,2).

2012	Mázsa Katalin (összeállította)(2012): Az Erdőrezervátum Program 2011-2012. évi feladatai, a Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátumban az alapfelmérési feladatok megkezdése, a program szakmai irányítása és koordinálása (Zárójelentés). Kézirat, Vácrátót
2012	Mázsa Katalin(összeállította) Az Erdőrezervátum Program 2011-2012. évi feladatai, a Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátumban az alapfelmérési feladatok megkezdése(részjelentés)
2012	Mázsa Katalin(összeállította) A Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum faállomány-szerkezeti felmérése, az Erdőrezervátum programhoz kapcsolódó koordinációs feladatok (zárójelentés).Kézirat ,Vácrátót.
2012	Horváth Ferenc, Mázsa Katalin, Szabó Gábor és Zimmermann Zita: A Nagy Istrázsa-hegy ER-03 ANÖV. felmérés adatlapjai.2012.június 13 és július 20 között.2012.ER Archívum:2012/D-008/1-2.Kézirat. Vácrátót.
2011	Horváth F., Bölöni J., Mázsa K. és Ádám R. (2011): A Nagy Istrázsa-hegy erdőrezervátum (ER-03) újulati- és cserjeszint felmérés adatlapjai és az ERDŐ+h+a+l+ó kitűzése 2011. november 2. és 11. között. Kézirat, Vácrátót. ER Archívum (2011/D-001)
2009	Csáky Péter: A Nagy Istrázsa-hegy hosszú távú fenntartási terve; Javaslat a magterület és védőzóna megváltoztatására; Felterjesztés Haraszthy László, természetvédelmi szakállamtitkár felé; Kézirat, Vácrátót 2009
2008	Czövek Erzsébet (2008): A Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum (ER-03) területén végzett eseménykövetés eredményei, összefoglalás, 2008 nyár; Kézirat, Vecsés
2007	Czövek E. (2007): A Gödöllő, Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum természetességi vizsgálata. Kézirat, Gödöllő
2003	Biró Marianna (2003): A Gödöllői-dombvidék Tájvédelmi Körzet erdő- és tájhasználat-története a 18. századtól napjainkig [kutatási jelentés]. Kézirat, Vácrátót
2002	Reketye Táj- és Természetkutató Egyesület (2002): Melegkedvelő tölgyes (Corno-Quercetum pubescentis-petraeae Jakucs et Zólyomi 1928) monitorozása a Gödöllői Dombvidék TK területén (V. projekt) -Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer. Kézirat, Budapest
2000	Csáky P. (2000): Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum (03) Hosszútávú Fenntartási Terve. Kézirat, Gödöllő
1999	Borhidi A. [szerk.] (1999): Az Erdőrezervátum-kutatási program, 1998 zárójelentése. Kézirat, Vácrátót
1998	Molnár Zs. (1998): Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum (03) - Erdőrezervátumok 1998. évi szemlézése. Kézirat, Vácrátót

1994 FM Erdőrendezési Szolgálat (1994): Nagy Istrázsa-hegy (03) -
Erdőrezervátum terület és faállomány adatok. Kézirat, Budapest

Válogatott térképek

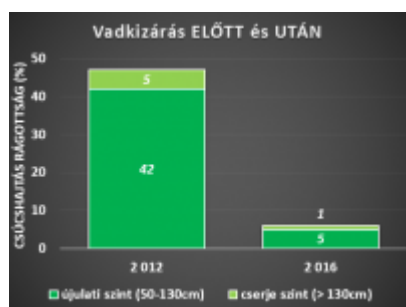

Fekete Gábor vegetációtérképe a magterületről Biró
Marianna feldolgozásában

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

2016

[ER-03-2_vegetacioterkep.jpg](#)

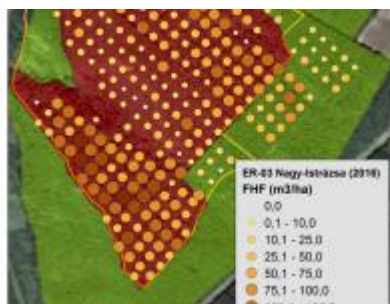
Hajtáscsúcs rágottság az újulati és cserjeszintben
vadkizárás előtt és után

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (ÖK ÖBI)

2016

[ER-03-4b_RAGOTTSAG.PNG](#)

Nagy Istrázsa-hegy ER - felmért összes fekvő holtfa
2016-ban

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (ÖK ÖBI)

2016

[ER-03_Nagy-Istrazsa_2016_fhf.jpg](#)

Nagy Istrázsa-hegy ER hatályos és új (javasolt)
magterület, védőzóna és kerítés, 2016

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

2016

[ER-03-3_urfototerkep_regi_es_uj_terulet_keritessel.jpg](#)

Nagy Istrázsa-hegy ER és környéke, NÉBIH EI - Google
űrfelvétel

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

NÉBIH EI - Google

2012

[orto_3v.jpg](#)

Nagy Istrázsa-hegy ER és környéke, NÉBIH EI

Erdőtérkép - Google TOPO

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

NÉBIH EI - Google

2012

[topo_3v.jpg](#)

Nagy Istrázsa-hegy ER, SPOT4 - FÖMI űrfotótérkép

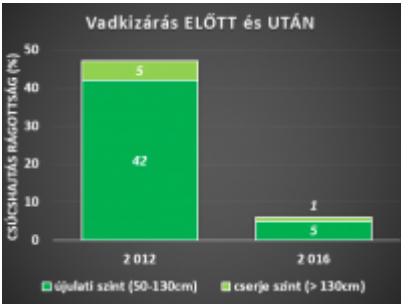
Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

FÖMI (Eurimage)

1998

[er03_30.JPG](#)

Térképek - link

[Nagy Istrázsa-hegy ER \(Google Maps\)](#)